

A KERESZT TÖVÉBEN

A sümegi Sarlós Boldogasszony Kegytemplom lapja ♦ II/10., 2010. október 12. ♦ Ára: 50 Ft

A rózsafüzér hónapjában

Keresztény hitünk és vallásgyakorlatunk igazán nagy lelki kincsei a régmúltból érkeznek hozzánk. Valójában minden, ami igazán keresztény, az csírájában igazolhatóan apostoli és evangéliumi. Igaz ez a rózsafüzérre is.

A rózsafüzér elején a *Hiszekegyet* mondjuk. Ez igen lényeges és el nem hagyható, mert a rózsafüzér a mi Urunk, Jézus Krisztus életéről való elmélkedés, az Evangélium átíráskozott, rácsodálkozással, örömmel és megrendüléssel kísért belső szemlélése, mely alakítja egész emberi életünket, és reménységet ébreszt az örök dicsőség elnyerésére. Csak az az imádság nevezhető kereszténynek, és lehet helyes, igaz és üdvösséges, amelyik megfelel a hit szabályának, vagyis belül van a Hiszekegy hatósugarán. Ebben az esetben imádságunk árnyos és kiegyensúlyozott: nem rész-igazságokat abszolutizál, hanem az abszolút igazságokhoz igazodik, illetve nem csupán vallásos érzelmekből áll, hanem megnyilatkozik benne a hittől megvilágosított értelem. Figyelmesen mondjuk tehát a Hiszekegyet, hogy ezáltal imádságunkat és mindennapi életünket az isteni tettek építsük a teremtés titkától az újjáteremtésig.

A tizedek előtt a *Miatyánkot* imádkozzuk. Ez az Úr imádsága, amely felfedi életének mélystruktúráját, megmutatja Istennel és velünk, emberekkel való kapcsolatát, s mintát ad arra, hogyan kell az imádságunknak életté válnia. A Miatyánk magába foglalja mindent, kimeríthetetlen és túlhaladhatatlan. Ha a Miatyánkot úgy imádkozzuk, ahogy Jézus imádkozta, vagyis egész életünkkel, ha személyes imádságunk innét forrászik és ide tér vissza, akkor teljeseedik ki igazán istengyermekségünk valósága

A *Dicsőség az Atyának...* kezdetű kisdoxológia, vagyis a Szentháromság egy Isten dicsőítése ugyancsak igen ősi imádság, már a Szentírásban is találunk rá utalást, ahol a Jelenések könyvében az Egyház a Trónon Ülőnek, a Báránynak és a Hét Lángnak zengi a háromszor szent éneket. A Dicsőség kifejezi minden imádság lényegét: a fölséges Isten imádságát. Ezért mondhatjuk, hogy a tizedek végén megismételt Dicsőség mint égbolt borul az Üdvözlégyek és a titkok fölé.

Az *Üdvözlégy* szövege a Szentírásból és a Szenthagyományból származik. Első mondata Gábrriel arkangyal Máriának mondott köszöntése, amellyel kezdetét vette Isten Fiának földi élete. Az Üdvözlégy imádkozásával mindenekelőtt erre a szent kezdetre figyelünk. Majd Erzsébetnek, Szűz Mária rokonának szavával folytatjuk, melyet a sugalmazó Szentlélek adott az ajkára: „Áldottabb vagy te minden asszonynál, és áldott a te méhednek gyümölcse!” És hozzáteszük Jézus nevét, azt a Nevet, amelyen kívül nincs más név a földön, melyben üdvözülhetnénk, és odailestjük a titkokat, amelyek összefoglalják a mi Urunk életét.

Az Üdvözlégy második része a Szenthagyományból való. A megszólitással: „Istennek Szent Anyja” Máriát Istenszülőnek ismerjük el, amely méltóságnál nincs nagyobb az égben és a földön. Amikor a Katolikus Egyház a Szűzanyát kéri: „Imádkozzál érettünk, bűnösökért...”, ugyancsak az Evangéliumra hivatkozik, mely szerint a kánai menyegzőn Mária kérésére Jézus csodát tett. Ő vette észre, hogy a násznépnek elfogyott a bora, és azt is ő veszi észre, hogy az emberi szívben elapadt az öröm forrása. Mária közbenjárásának erejét

kétezer év óta tapasztaljuk. Isten és ember között egyetlen közvetítő van: Jézus Krisztus, de ezen az egyetlen közvetítésen belül mi is közvetíthetünk egymásnak isteni ajándékokat. Szűz Mária ebben a legelső. Nem Jézus helyén áll, hanem azon a helyen, ahová az Úr állította.

Először egy párizsi ferences kódexben szerepel az Üdvözlégy szövegének utolsó gondolata: „most és halálunk óráján”. Az időnek nincs más kritikus pillanata az életünkben, csak ez a kettő. Urunk Jézus figyelmeztet, hogy nem majd, nem akkor, hanem most lehet belépünk – ha kell, bűneinkkel élethalálharcot víva – Isten országába. Életünk minden pillanata kegyelmi „most” lenne, ha el nem vesztegetnénk, egészen az utolsó „most”-ig: halálunk órájáig, amikor véglegesen beleszülethetünk Isten dicsőségébe. Hisszük, hogy amint földi születésünk egy édesanya ölelt a karjaiba, úgy lesz mellettünk az örök életre születésünk órájában lelki Édesanyánk, Mária.

Balázs atya

Kapisztrán Szent János (1386–1456)

Nevét szülővároskájáról, az itáliai Capestranóról kapta. Jogi tanulmányokat végzett és bírói pályára lépett, csakhamar a nápolyi legfőbb törvényszék elnöke, majd Perugia és környéke kormányzója lett. Sikeres karrierjét és menyasszonyát hagyta el azért, hogy Krisztus hívásának engedelmeskedve a Kisebb

Testvérek Rendjébe lépjen. Teológiai tanulmányait a kor legjelentősebb ferences hittudósánál, Sienai Szent Bernardinnál végezte. Harmincnégy évesen szentelték pappá.

Évtizedeken át működött nagy hatású szónokként Itáliában és Franciaországban, gyakran hihetetlenül nagy tömegeket, Milánóban például egy alkalommal 125 ezer embert szólítva fel megtérésre és bűnbánatra.

Élete utolsó éveiben került sor legjelentősebb küldetésére, melyet Közép-Európában, elsősorban hazánkban teljesített. 1453-ban a török elfoglalta Konstantinápolyt, és így megnyílt előtte az út Európa szíve felé. Az 1456 tavaszára tervezett nemzetközi törökellenes hadjárat nem jött létre, úgyhogy Hunyadi János maga kezdett el sereget szervezni, Kapisztrán Szent János pedig hozzáfogott a keresztieshad toborzásához. Amikor saját szemével látta, ahogy a török sereg közeledik dél felől, s a Dunán Nándorfehérvár alatt gyülekezik a hatalmas török hajóhad, csatlakozott Hunyadihoz. Hunyadi seregének sikerült szétvernie a török hajóhadat, majd visszavernie a török támadást, végül a keresztiesek intéztek támadást a török sereg ellen. Kapisztrán vezetésével, hangosan segítségül hívva Jézus nevét indult meg a maroknyi had, melyhez később Hunyadi és Szilágyi Mihály csapatai is csatlakoztak, és közös erővel jelentős diadalt arattak a török seregek fölött. E győzelem emlékére rendelte ezt a napot, augusztus 6-át III. Callixtus pápa Urunk Színeváltozása ünnepéül, illetve az Úrangyalára hívó déli harangszó ugyancsak a nándorfehérvári diadalra emlékeztet mind a mai napig. A nagy győzelem után három hétre pestisjárvány áldozata lett Hunyadi János, három hónap múltán pedig, október 23-án a Szatmár megyei Újlakon meghalt a hetvenéves Kapisztrán is, aki a pápa szavai szerint már életében is Krisztus vértanúja volt. Hiteles feljegyzések őrzik az életében végbevitt számos csoda emlékét. 1690-ben avatták szentté.

1757-től egy év híján két és fél évszázadon át Kapisztrán Szent János volt az egyik magyarországi ferences rendtartomány védőszentje. Előbb a déli országrészben található kolostorok (Buda-Vízivárostól a Szávaig), a XIII. Leó pápa reformja

nyomán 1900-ban történt átrendezést követően pedig döntően a Dunától keletre eső rendházak (Baja, Bács, Mohács, Dunaföldvár, Máriaradna, Gyöngyös, Szeged, Kecskemét, Jászberény, Vác, Szabadka, Szolnok, Szécsény, Eger, Fülek, Rozsnyó, Eperjes, Bártfa, Alsósebes, Sztropkó, Kaplony, Nagyszőlős), illetve Pécs, Siklós, Szigetvár, Máriagyúd tartoztak a Kapisztrán provinciához, Buda központtal. A szerzetesrendek feloszlata után a Kapisztrán rendtartomány megszorításokkal bár, de tovább működhetett, átvéve a mariánusok esztergomi rendházát és iskoláját, valamint iskolát nyitva Szentendrén. A rendszerváltás után több házat is visszakapott, majd 2006-ban egyesült a Szűz Máriáról nevezett provinciával. Az új rendtartomány neve: Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány.

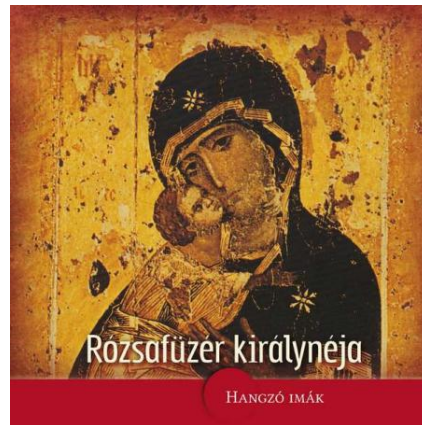
Érdekesség még, hogy Kapisztrán Szent János emléknapja éppen nemzeti ünnepünkre esik. Az '56-os forradalom és szabadságharc ugyanis napra pontosan 500 évvel az itáliai születésű, de a magyarság szabadságáért is küzdő ferences szerzetes halála után vette kezdetét.

A jelenlegi novíciusmester, *Fr. Varga Kapisztrán* rendi védőszentje ugyancsak Kapisztrán Szent János. Az ő számára kérjük külön is e nagy szent közbenjárását!

KÖNYVESPOLC

Ez alkalommal mindenekelőtt a JEL Kiadó és a Magyar Katolikus Rádió **Rózsafüzér királynéja** c. kiadványát ajánljuk kedves

Olvasóink figyelmébe. Ez a kötet és CD-melléklete tartalmazza a négy rózsafüzért és a hozzájuk kapcsolódó elmélkedéseket, melyeket Balázs atya írt és ő maga olvas fel. A könyvben részletek találhatóak továbbá II. János

Pál pápa, Prohászka Ottokár püspök, Sík Sándor és Csanád Béla írásaiból. Az mp3 formátumú hangzó mellékleten a rózsafüzért a Magyar Katolikus Rádió munkatársai imádkozzák.

A kiadvány ára: 2800 Ft, kapható a kegytárgyboltban!

Ajánljuk továbbá a 2011. évre szóló **Sümegei ferences naptárt**, mely szokás szerint sok hasznos információt és tartalmas olvasnivalót kínál az Olvasóknak Balázs atya, Piusz atya, Tomanek Péter atya, Östör Dániel I. éves papnövendék és mások tollából.

Ára: 350 Ft, kapható a kegytárgyboltban!

MINDENSZENTEK ÜNNEPE

November 1-je a rendszerváltozás óta munkaszüneti nap, amikor még a vallásukat nem gyakorló keresztények is felkeresik a temetőben elhunyt szeretteik sírját. A tudatos Krisztus-hívók azonban nem mosás össze a halottak napját a Mindenszentek ünnepével, hanem tudják, hogy mindkét nap a szentek közösségének Hiszekegyben is megvallott hittitkával van kapcsolatban. Mostani elmélkedésünk Mindenszentek ünnepének a hívő embertől nap mint nap döntést kívánó valóságát állítja az Olvasó elé.

Ha egyik vagy másik szent sugárzó életpéldája világitótoronyként mutatja az utat, amerre haladnod kell, akkor a mai napon az egész túlpartot fényárban úszva láthatod: óriás fáoszok és csöppnyi mécsesek ragyogó világossága jelzi a biztos révpartot, amely felé tartasz. Ha egyik vagy másik szent példája felkelti benned a vágyat az életszentség után, akkor ma a szentek közössége kegyelmi tömegvonzásának hatására szinte elszakadsz a földtől, és néhány pillanatra a Jelenések könyve patmoszi látnokával együtt az örök mennyei hazában találsz magad, előtted a fehér ruhások megszámlálhatatlan serege.

A *száznegyvennégyezer* és a *megszámlálhatatlanul sok* itt ugyanazt jelenti: azok számának teljességét, akiknek győzelmét ünnepeljük a mai napon.

Évről évre többen vannak ők, s a világ végezetéig, az utolsó napig tart, míg mindnyájan felsorakoznak a trón és a Bárány előtt. Te is közéjük tartozol, hiszen Isten gyermeke vagy: meg vagy jelölve a keresztség és a bérálás eltörölhetetlen jegyével, ruhádat pedig fehérre mosta a Bárány vére.

A kövek és a fák, csigák és madarak mind szentek, mert létezésükkel mindenestől Isten szentségéről vallanak, így töltve be hivatásukat. Mégsem ünnepeljük őket, mert mint öntudat és szabad akarat nélküli létezőknek a szentséghez nincs szükségük sem elhatározásra, sem erőfeszítésre, sem állhatatosságra, ezért aztán győzelmet sem akarhatnak. Az embert azonban szabadnak teremtette az Isten, s azt a szédítően fönséges és félelmetesen szép hivatást adta neki, hogy szabadon válassza őt. Sok-sok gyarlóságunk, hibáink és bűneink ellenére az Isten melletti döntéseink sorozatából, az ismételt hozzá térésből és a szüntelen belé kapaszkodásból épül föl lassan az, amit életszentségnek hívnak.

A kérdés csak ez: Akarsz-e szent lenni? De vajon lehetnél más egyáltalán? Vagy a mindenszentek fehér ruhás seregéhez tartozol, vagy sehová. Vagy a világitótornyok fényét követve a kikötő felé tartasz, vagy zátonyra futsz, és örök hajótörést szenvedsz.

(A „Magasság és mélység” elmélkedése nyomán)

A LITURGIA KINCSESHÁZÁBÓL

A templom misztériuma

3. Az előcsarnok

Az előcsarnok (*narthex, porticus, vestibulum*) az ókeresztény bazilikákban a templom előtti négyzetes udvar oszlopos folyosóinak a templom nyugati homlokzatához táruuló szárnya. Itt álltak a katekumenek (a még meg nem keresztelt hittanulók) és a nyilvános bűnbánatot tartók, akiket a misztériumok legbensőbb ünneplésekor, az evangélium Krisztus-jelenésként felfogott éneklése után, a felajánlás előtt távozásra szólítottak fel.

Mi is, akik már beléptünk a hit ajtaján, álljunk meg mindig egy kicsit az előcsarnokban (a karzat alatt), ne rohanjunk be szentségtelen figyelmetlenséggel mindjárt a templomhajóba.

Az előcsarnok az ellene mondás helye. Először is nem saját bűnös cselekedeteinknek kell ellene mondanunk, hanem a sátánnak és annak a cselekedetnek, amit ő tett az ember bukása előtt: az Isten ellen való tudatos és teljes lázadásnak. Csakis itt, az emberen túli világban lesz egyértelmű, hogy minden bűn lázadás Isten ellen, ezért az első tett, amelyet az előcsarnok megkövetel tőlünk, ellene mondani a sátánnak, és minden cselekedetének, illetve minden csábításának, hogy azután beléphessünk Krisztus Egyházába. Mivel a sátán csábításai igen ravaszak, mert sokszor a jó látsza-

tával kísért meg bennünket, mindenkor aktuális Szent Péter apostol figyelmeztetése: „Józanok legyetek és virrasszatok, mert a ti ellenségeitek, az ördög mint ordító oroszlán körüljár, keresvén, akit elnyeljen. Álljatok neki ellen a hit erejével.” (1Pét 5,8)

Az előcsarnok egyben a példabeszédbeli vámos helye. Ő nem tartotta méltónak magát, hogy Isten színe elé járuljon, sőt még a szemét sem merte fölemelni, hanem mellét verve, alázatosan csak ezt mondta: „Uram, irgalmazz nekem, bűnösnek!” (vö. Lk 18,13) Mi mégse maradjunk a vámos helyén, hiszen mi a „választott nemzet, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul lefoglalt nép” (Pét 2,9) tagjai vagyunk. Azért se maradjunk hátul az előcsarnokban, mert amióta Urunk elmondta a példabeszédet a farizeusról és a vámosról, az a hely túl nagy és egyértelmű fényben áll. Vállaljuk inkább a templomos emberre ragasztott rágalmazó címkét: „farizeus”, és menjünk be a templom hajójába helyet foglalni, bensőnkben azonban őrizzük az irgalomért könyörgő vámos és a pogány római százados lelkületét, amelyet a szentáldozás előtt ad ajkunkra a liturgia Szentlelke: „Uram, nem vagyok méltó...” (vö. Mt 8,8)

Fr. Barsi Balázs OFM: A templom az időben és az örökkévalóságban c. tanulmánya nyomán

A hazai és a világegyház hírei

„Szeretlavinával” az iszapár okozta károk enyhítésére. Október 4-én vörösiszapos sárlavina öntötte el Kolontárt és Devecsert, több emberéletet követelve, több száz lakóházat lakhatatlanná téve és egyelőre felmérhetetlen természeti károkat okozva. Hazánk történelmének legnagyobb ökológiai katasztrófájában megrongálódott a somlói zarándok-ösvény, továbbá a Betlehemi Barlang (Kolontár) és a Názáreti Ház (Devecser, Papkert) is.

A devecseri és kolontári plébánián folyamatos ügyeletet tart a Karitás, ahol várják a károsultakat és koordinálják a munkafolyamatokat, valamint lelkisegély-szolgálatot is működtetnek. Itt van lehetőség a katasztrófavédelmi munkálatokban résztvevőknek is a tisztálkodásra, melegedésre, étkezésre. A plébánia egyik épületében húsz család lelt ideiglenes otthonra.

„E két falu lakossága, magamat is beleértve, ennyi szeretet még nem kapott, minden imát és felajánlást már most köszönünk!” – mondta Mőd Miklós plébános, aki elsősorban imát, lelki bázist, lelki segítséget kér, valamint együttgondolkodásra buzdít mindenkit, hogy hol lehetne télig egy új helyen lakótelepet felépíteni, vagy lakhatást biztosítani a károsultaknak, hiszen, mint mondta, többen soha többet nem fognak ide visszatelepülni..

A vörösiszappal előntött területeken élők megsegítésére a Katolikus Karitás gyűjtést szervez. Az adományokat a Raiffeisen Bank 12011148-00124534-00800007 számú bankszámlájára várják, a közlemény rovatban az „ISZAPÁR” megjegyzést kell feltüntetni.

Városmisszió Pozsonyban. Október 16-24. között tartják a pozsonyi városmissziót, melynek alap gondolatát II. János Pál pápa apostoli buzdítása, az *Egyház Európában* kezdetű dokumentum adja, amely a reményre helyezi a hangsúlyt.

A város különböző pontjain különböző korosztályok részére szerveznek missziós rendezvényeket. Ezzel párhuzamosan a templomokban és a plébániákon is folytatódnak a programok, a rendezvénysorozatba több mint húsz plébánia kapcsolódott be. 17 plébánián szlovákul, 2 plébánián magyarul, 1 plébánián angolul zajlanak majd az események. A magyar nyelvű programokat a belvárosi ferencrendi Gyümölcsoltó Boldogasszony-templomban és a pozsonypüspöki Szent Miklós templomban tartják. A meghívott előadók között van a két legismertebb magyar ferences: *Böjte Csaba* és *Barsi Balázs* is.

Új könyv a pápáról. Peter Seewaldnak eddig két interjúkötete jelent meg Joseph Ratzingerrel,

még bíboros korából: *A föld sója*, valamint az *Is-ten és a világ*. A német újságíró ezúttal Castel Gandolfóban beszélgetett egy héten át napi egy órát a pápával. A beszélgetésekből készülő könyv november 24-én jelenik meg tíz nyelven, *A világ világossága* (Licht der Welt) címmel.

A beszélgetésekben szóba kerül a szexuális visszaéléseket elkövető papok ügye, melyet az erről folytatott vitával együtt egészen új nézőpontból világít meg a Szentatya.

„Sokakat sokkolni fog a XVI. Benedekről megrajzolt portrém” – mondta új interjúkötete kapcsán Peter Seewald, hozzátéve: a pápa sokkal inkább szolgál, semmint harcos lovag vagy uralkodó. Seewald szerint a pápa igen energikus, tele van életerővel; továbbá lenyűgözően művelt. S hogy mi a titka? Az, hogy „elég a mának a maga baja”, azaz nem aggódik feleslegesen a tegnapi és a holnap miatt – írja interjújában a *Catholic Herald*.

Szentföldi ferencesek a jeruzsálemi keresztény családokért. A ferencesek egyik legnehezebb küldetése, hogy a nyugati országokkal megértesse: a szentföldi egyházaknak szociális szerepük is van. A helyi egyház már négyszáz éve különösen nagy gondot fordít a szegényekre. A mostani program, melynek során 68 jeruzsálemi keresztény családot juttattak lakáshoz, húsz évvel ezelőtt kezdődött el. Több millió dolláros költségét nagylelkű keresztényeknek a világ minden tájáról érkezett adományaiból fedezték. Több mint 15 évre volt szükség ahhoz, hogy az izraeli hatóságok megadják az építkezési engedélyt. A munkák elkezdését félbeszakította a második intifáda, majd amikor már majdnem elkészültek a lakások, a jeruzsálemi városi hatóságok nehézségeket támasztottak a víz és az elektromos áram bevezetését illetően. Az adminisztrációs ügyintézés három évet vett igénybe. A rendtartomány vezetője, *Fr. Pierbattista Pizzaballa* ígéretet tett arra, hogy a továbbiakban sem feledkeznek meg a lakás gondokkal küszködő keresztényekről.

(Forrás: Magyar Kurír)

Templomunk hírei

November 1-jén, Mindenszentek ünnepén reggel 8 órakor lesz ünnepi szentmise. 17.30-kor ünnepélyes vesperást imádkozunk, majd elvégezzük a halotti zsolozsmát az elhunytakért.

Balázs atya szentmiséinek és lelkigyakorlatainak időpontjai megtalálhatók a www.barsibalazs.hu honlapon, a *Naptár* menüpont alatt.